

Õiguskantsler

Erakonnad

Teie nr

Meie 20.02.2017 nr 7-7/160670/1700776

Erakonna liikmete nimekirja andmekvaliteet

Austatud erakonna esimees

Riik avalikustab [erakonnaseadusest \(EKS\)](#) ja [avaliku teabe seadusest](#) lähtudes erakondade liikmete nimed Internetis, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri (*register*) veebipäringusüsteemis aadressil <https://ariregister.rik.ee/erakonnad?lang=est>.

Erakondade liikmete nimekirjad peaksid olema täpsed, st inimese erakonda astumise ja sealt välja astumise ning erakondliku kuuluvuse peatamise andmed peaksid olema õiged. Paraku on neis andmetes palju vigu. Näiteks on registri järgi inimene erakonnast, millega oli ta liitunud ühel korral, astunud välja mitu korda järjest, neist mõned korrad ühel ja samal päeval. Pikka aega näidati valesi ka inimese erakondliku kuuluvuse ajalugu, st näidati, justkui oleks inimene kuulunud erakonda, millesse ta kunagi kuulunud ei ole. Palusin veebipäringusüsteemi parandada nii, et tehnilistest põhjustest tingitud vigu edaspidi ei tekiks ja varasemad vead parandataks. Osa vigu on aga võimalik parandada vaid erakonnal endal. Avalikkuse eksitamise vältimiseks, erakondade liikmete ja erakondade endi õiguste tagamiseks tuleb saavutada andmete õigsus võimalikult kiiresti.

Erakonna liikmete nimekirja pidamise, sh selles muudatuste tegemise, registrile esitamise ja nimekirja õigsuse eest vastutab erakonna juhatus (EKS § 8 p 2, § 8¹). EKS § 8¹ lg 1 sätestab, et erakonna liikmete nimekirja peab erakonna juhatus registriosakonna juures. Lõike 2 kohaselt teeb muudatusi erakonna liikmete nimekirjas erakonna juhatus või juhatuse poolt selleks volitatud isik.

Nimede avalikustamisel on väga oluline silmas pidada, et andmete kvaliteet oleks tagatud. Sellise kohustuse on Eesti Vabariik võtnud [isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsiooni](#) ratifitseerimisega. Konventsioonis sätestatakse, et andmed peavad olema adekvaatsed, asjakohased ja piisavad vastavalt kogumise eesmärkidele. Samuti peavad need olema õiged ja vajadusel täiendatavad (art 5 punktid c ja d). Sama põhimõte on [sätestatud isikuandmete kaitse seaduse](#) § 6 punktis 5 ning selle aluseks olevas [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ](#). Direktiivi art 6 punkt 1 alapunkt d paneb liikmesriigile kohustuse sätestada, et andmed on täpsed ja vajaduse korral ajakohastatud ning et võetakse kõik mõistlikud meetmed, et kustutada või parandada andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärgi seisukohast ebaõiged või mittetäielikud andmed.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Pöördun Teie poole palvega, et kontrolliksite üle oma liikmete nimekirjad ning viiksite sisse muudatused. Selleks on Justiitsministeerium koostöös Registrate ja Infosüsteemide Keskusega välja töötanud lahendused, mis võimaldavad mugavalt parandada vead, mis on tehtud 2011.a ja varasemate andmete sisestamisel. Teil on võimalik parandada vaid enda erakonna liikmete andmeid, seda ka siis, kui isik on liitumis- või väljaastumisavalduse esitanud erakonnale, mis tänaseks on Teie erakonnaga liitunud. Kui Teie nimekirjas on isikuid, kelle andmetes on vigu tehtud ajal, mil isik on kuulunud mõnda teise erakonda, siis need vead parandab teine erakond. Teil on õigus muuta liikmelisuse andmeid vaid oma erakonna nimekirjas.

Käesolevale kirjale on lisatud tabelina Teie erakonna liikmeid puudutavad andmed, mis võimaldavad Teil hõlpsalt üles leida problemaatilised kanded isikute erakonda astumise ja sealt lahkumise ajaloo kohta, samuti parandada vead isikukoodides. Kui inimesel on erakonda kuulumise ajaloos ajaliselt kattuvaid perioode, siis kuvatakse kattuvused registri kasutajaliideses sinisel taustal, et Teil oleks võimalik neid kergemini eristada. Palun Teil kirjale lisatud algandmete ning erakonna arhiividokumentide põhjal teha kindlaks, millised siniselt märgistatud kannetest jäävad kehtima, ning ülejäänud ekslikud kanded nimekirjas parandada või kustutada. Parandatud või kustutatud kanded on siiski ka edaspidi nimekirjast leitavad juhuks, kui peaks tekkima vaidlus. Avalikkusele kuvatakse nimekirjad tänu Teie tehtud muudatustele korrektsena. Muudatuste tegemisel palume seada eesmärgiks, et sinise taustaga ridu registrisse alles ei jääks. Kui tegu on veaga, tuleks viga parandada. Mõistan, et mõnel juhul ei ole see võimalik, sest inimene kuulus tõesti õigusvastaselt mitmesse erakonda korraga.

Kirjale on lisatud juhend, mis abistab Teid registri kasutajaliidese kasutamisel. Kui Teil tekib küsimusi, palun pöörduda ettevõtjaportaali kasutajatoe poole aadressil rik.ekanded@just.ee.

Ühtlasi teavitame, et Registrate ja Infosüsteemide Keskus on teinud registris muudatusi, et vältida isiku seostamist erakonnaga, millesse ta pole kunagi kuulunud. Nimelt kui isik on astunud erakonnast välja, kuvatakse erakond selle nimega, mis tal oli väljaastumise hetkel. Varem seostati isiku väljaastumist kehtiva registrikoodiga registrisse kantud erakonnaga.

Loodan, et parandate esimesel võimalusel kirjale lisatud andmefailis viidatud andmed. Olukord, kus nimekiri ei näita mõne inimese puhul korrektselt erakonda kuulumist, mõne puhul aga näitab, ei võimalda saavutada erakonna liikmete nimekirjade avalikustamise eesmärki. Ebatäielike andmete puhul ei saa avalikkus korrektset informatsiooni, mis aitab ära hoida huvide konflikte ja suurendada avaliku võimu läbipaistvust. Samuti riivatakse erinevate inimeste põhiõigusi erinevas ulatuses. Õiguskantsleri palvel on Justiitsministeerium ja Registrate ja Infosüsteemide Keskus [probleemile lahendust otsinud](#), kuid otsustava panuse põhiseaduspärase olukorra saavutamiseks saate anda just Teie.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Epp Maaten 693 8438
Epp.Maaten@oiguskantsler.ee